

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

7. Et Leonis III. Imperium Romanum in Carolum M. transferentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

VI. *Anno DCC LXXIX.* Carolus Magnus Ticino expugnato, Rege Desiderio capto, delectoque Regno Longobardorum, quod annis ducentis steterat, Patritij Romani dignitate ab Hadriano Pontifice augetur; hâc Imperio aptabatur. Constantinus Augustus præcipuè Patritij dignitatem extulerat, primâ post Casares, majorique Præfecturâ Prætorij. Patres Imperatorum dicebantur; si bellum inferendum, si pax fancienda, aut alia Imperij cura, primum cum Patritijs consilium: paludamentum humeris injectum, annulus dextro indici insertus, caput aureo circulo revinctum, picti calcei, sublimisque Sella insignia Patritij erant. Ejusque officium & curæ, tueri populum, hostes repellere, urbemque gubernare; tantique fuit, Patritium esse, ut non à Romanis solùm ea Dignitas, sed ab exteris etiam Principibus peteretur, eamque Theodorico Gothorum Regi datam à Zenone legimus. Vide (a) Cantelium, & Cassiodorum (b) de Patritij dignitate, Adelmum (c) verò, Sigebertum (d) & ex hoc (e) Gratianum, qui hujus in Carolum collatæ meminerunt.

VII. *Anno DCCC.* Contigit celebris illa Occidentalis Imperij in Francos translatio, auctoritate Leonis III. Pontificis Max. facta. Ejus translationis seriem & narrationem in Regali Sacerdotio descriptam habes, nec mihi animus est repetere illic dicta. Solum observa, eum tunc temporis Romanæ Ecclesiæ statum fuisse, ut meritò Romanus Pontifex huic Translationi animum adiecerit. Italia quadringentos ferè annos sub Gothorum & Longobardorum dominatu gemuerat, nunc à Græcis, nunc à Gothis, nunc à Longobardis; jam civili, jam externo Marte sædata, & quod acerbius erat, cum Ariana, cum Iconoclastica hæresi toties collisa, & tantùm non victa. Quoties ad Romæ portas nunc Luitprandi, nunc Aistulphi, nunc Desiderij classicum sonuit? quoties accensæ à Barbaro faces Urbi delendæ? quoties necando Pontifici nunc insidiæ, nunc venenum, nunc Sicarius à Græco immissus? Et quamvis & Pipini, & Caroli M. armis respirasse Italia ac Roma viderentur, Longobardis planè delectis: ut primum tamen in Franciam redibant, nova iterum bella, nova pericula

(a) Cantel. p. 1. diss. 2. c. 4. (b) Cassiod. l. 8. ep. 9. & seqq. (c) Adelm. ad ann. 801. (d) Sigeb. in Chron. ad ann. 774. (e) Grat. in c. Hadrianus & seqq. d. 63.

ricula nasci, crederes pacem ferre non posse, tot jam seculis bello assuetos. Eò factiones, turbæque civiles, cum Carolus exercitus abduxisset, Romæ procefferant, ut Leonem Pontificem Sacras Litanias obeuntem æmuli aggrederentur, cæderentque, ac oculos eruerent: elapsus ad Carolum, cum exercitu Romam reduxit: supplicia de reis sumpta. Sedebant Constantinopoli Imperatores Græci, aut proferendæ hæresi, aut domesticis & intestinis bellis intenti, nullâ Italiae, nec imperij curâ. Constantinus cum Matre de Imperio contendebat, & hæc prævaluit, ac filio oculos primum, tum vitam ademit: Sol septendium latuit tanti sceleris odio, ac navibus toto mari, ac sine luce errantibus, aut anchorâ fixis, dum lux rediret. Saraceni, Bulgari, Auarésque, Græciam vastabant: quod istis intactum reliquumque, civile bellum absumpserat. Ergo ut inclinanti, imò labenti Imperio Leo subveniret, desperatâ à Græcis ope, Carolum deligit, & in Francos communi etiam Senatûs Populique Romani assensu, coronam deposuit, quam nemo magis ut ille tueri poterat, nemo melius Religioni aptare. Vide, quæ in Regali Sacerdotio (a) narrata sunt.

Factam esse hanc Imperij Occidentalis translationem auctoritate Romani Pontificis jam dudum Bellarminus ostendit duodecim Imperatorum, aliorumque Principum, quinque & triginta historicorum, septemque Pontificum testimonijs: ego, ne jam notis insistam, unum alterumque libabo.

Omnes historici, Græci, Latini, quotquot de hac Imperij translatione loquuntur, eam Leoni Pontifici tribuunt, exprimentque his verbis: *Carolus à Leone Papa coronatus est, ac Imperator appellatus est: Leo Francos Romam admisit: Carolus à Summo Pontifice ablato Patrij nomine, coronatus: Leo Papa Carolum fecit Imperatorem: Leo de Græcis Imperatoribus ad Reges Francorum & Germanos Imperium transtulit: Leo Carolum ad imperium unxit, & hanc dignitatem à Græcis in Francos transtulit: Leo illustra Caroli merita remunerans, eum Imperatorem appellat.* Sic omnes scribunt, nec aliâ dicendi formulâ utuntur, cum hujus rei mentionem faciunt, ut bene Spondanus (b) & ipse Gallus pronuntiet: *Non tantum Eginhardus & Anastasius de collata per Leonem Pontificem dignitate Carolo M. sunt testes, sed fatentur id ipsum Latini omnes, & Græci*

(a) Reg. Sacerd. f. 136. (b) Spond. ad ann. 800.

Et Græci auctores. Quòd verò Carolus aut jure belli, aut Senatùs Populique Romani donatione Imperium acceperit, nullus omnino meminuit, sed populo solas acclamationes tribuunt, quæ utique Imperatorem haud faciunt. Jam verò in rebus ad historiam pertinentibus, quæque nisi ex scriptorum fide sciri non possunt, cur non potius id dicas, credasque, quod omnes dicunt, quàm quod omnes tacent? & quæ ratio velit, ut, quod omnes asserunt, tu neges, & quod omnes tacent, tu asseras? & verò si non Leo Imperium in Carolum transtulit, sed Senatus aut Populus, cur ex tot auctoribus Græcis, Latinisque, nemo Senatùs, nemo Populi meminuit, omnes Leonis? aut cum aliquam Populi, Senatùsve mentionem faciunt, cur istis solas acclamationes tribuunt, de Leone verò, transtulisse Imperium, fecisse & appellasse Imperatorem dicunt? cum potius contrarium dici oporteret; si enim Carolus à Senatu, Populoque Imperium habuit, ergo principales, præcipuæque partes Senatùs & populi erant, & huic translatio & appellatio, non Leoni, ministro tantum, non auctori, adscribenda erat: quemadmodum licet S. Bonifacius Archiepiscopus Moguntinus Pipinum, Filiòque Reges Francorum unxerit, nemo tamen scriptorum dixit, Bonifacium transtulisse in Carolinos Regnum, Reges constituisse, sed Zachariam, cujus jussu & auctoritate Bonifacius agebatur, nec auctor, sed minister erat. Patet ergo ex omnium Latinorum, Græcorumque testimonijs, ac uniformi loquendi modo, non solum titulum & Coronationem, sed ipsam Dignitatem ac potestatem Imperatoriam à Romano Pontifice in Carolum translatam esse.

Ludovicus Imperator conquerenti Basilio Imperatori, quòd titulum ac dignitatem Imperatoris usurparet, soli Græco debitam, hæc per Legatos & epistolas respondit, anno 871. datas; hoc est septuagesimo post translationem anno, recenti adhuc facti rerumque memoriâ: (a) *Mirari*, inquit, *se Fraternalitas Tua dilecta significat, quòd non Francorum, sed Romanorum Imperator appellemur; sed scire te convenit, quia nisi Romanorum Imperator essemus, utique nec Francorum. A Romanis enim hoc nomen & dignitatem assumpsimus, quorum gentem & Urbem divinitus*

(a) Epist. Ludov. II. Imp. ad Basilium æquè Orient. Imp. anno 871. ap. Baron. ad eund. ann. n. 51. & Andr. du Chesne Tom. 3.

vinitus gubernandam, & matrem omnium Ecclesiarum DEI gubernandam suscepimus, ex qua & regnandi prius, & postea imperandi auctoritatem profapia nostre Seminarium sumpsit, nam Francorum Principes primò Reges, deinde Imperatores dicti sunt ij duntaxat, qui à Romano Pontifice oleo sancto perfusi sunt. Praeserim cum tales saepe ad Imperium sint adsciti, qui nullà divinà operatione per Pontificum ministerium propositi solum à Senatu & Populo, Imperatorià dignitate potiti sunt: nonnulli verò nec sic, sed tantum à militibus sunt acclamati, & ipsi Patru nostri gloriosi Reges absque invidia Imperatores nos vocitant, attendentes ad unctionem & sacrationem, quã per Summi Pontificis manus sumus ad hoc cultmen procecti. Et ibidem: Illud autem mirarimeritò possumus, quòd sublimitas tua ad novam & recentiore appellatorem adspirare nos autumat, cum non sit novum, vel recens, quòd jam ab Avo nostro, non usurpante, ut perhibes, sed DEI nutu & Ecclesie iudicio, Summiq; Pontificis per impositionem & unctionem manus obtinuit. Vides in his litteris Ludovicum Imperatorem non belli, non Senatùs Populique Romani, quasi ab his Imperium accepisset, sed solius Pontificis meminisse: nec dicit, Carolum Magnum populi, aut Senatùs iudicio, sed DEI nutu & Ecclesie, Summiq; Pontificis iudicio Imperio potitum esse. Cur ergo semper Populum & Senatum excludit, si ab istis Imperium sumpsit? annon poterat eadem operã jus belli, ac popularis electionis prætexere, si Imperium istis debebat? aut forsã quæ in Ludovici familia, & adhuc recentia contingebant, melius Maimburgo post tot secula scribenti, quàm ipsi Ludovico constabant? & quis credat homini privato, abditòque, & curis hujus mundi soluto, qualem se Maimburgus profiteretur, magis Imperij jura, titulòsque, quàm Imperatori explorata esse? imò quod bene observandum, idem Ludovicus titulos obtinendi Imperij diligenter distinguens, alios militum, Senatùs, populique consensu, se verò DEI nutu, & Ecclesie Summiq; Pontificis iudicio electum dicit, & Imperio potitum; non ergo Senatui, non populo Romano, non armis hoc debuit, sed post Deum Ecclesie & Pontificis dono.

Albertus Imperator (a) in litteris ad Bonifacium VIII. *Prosteor, Beatissime Pater, me bonorum omnium largitori ac Vobis fore pro innumeris misericordijs ac immensis beneficijs obligatum, &c. Recognoscens igitur, quòd Rom. Imperium per Sedem Apostolicam de Grecis translatum est in personam Magnifici Caroli in Germanos. &c.* Yyy Prin-

(a) Albert. Imp. in lit. ad Bonif. VIII. anno 1303.

Principes Electores (a) in litteris ad Nicolaum III. PP. Nos Principes Imperij universis presentem paginam inspecturis, &c. Complectens ab olim Romana Mater Ecclesia quâdam quasi germanâ charitate Germaniam illam eo terrenâ dignitatis nomine decoravit, quod est super omne nomen, temporaliter præfidentium super omnem terram, &c.

Clemens V. in Concilio Viennensi Oecumenico: Romani Principes Sacrosanctam Ecclesiam Romanam, ac Romanum Pontificem servare fidei venerantes eidem Romano Pontifici sua submittere capita non reputabant indignum, seque illi & eidem Ecclesia Rom. qua à Græcis Imperium transfusa in Germanos, adstringere vinculo Juramenti &c. Nota, hoc etiam testimonium maximi ponderis esse, quippe à Pontifice Gallo, in ipsa Gallia, præfente, audiente & approbante totâ Ecclesiâ Gallicanâ, ac tandem ipsis actis Concilij Oecumenici insertum, adeo ut non tam Clementis Pontificis, aut Concilij Decretum, quàm totius Ecclesiæ Gallicanæ haberi debeat. Et ipse Maimburgus rei veritate convictus, & hoc Concilij Viennensis, & illa, quæ supra citavimus, Electorum, & Imperatorum testimonia: (b) Tanquam verissima, indubitata, & adeo fide digna pronuntiat, ut ea nec negari, imò nec in dubium vocari posse dicat. Sed addit, intelligenda esse, non de vera, realique potestate, sed tantum de ritu & ceremonia ac coronatione externa; in electione enim, ipsoque electo Imperatore duo distingui: primum, quod sit caput supremusque Princeps & Monarcha Germanici Imperij, à quo Principes alij dependeant, & hoc primum quod spectat, nec Electores, nec Imperatores à Romano Pontifice quidquam accepisse; cum Jure naturali, divinòque, ut in alijs Regnis electivis, sic & in Germanico Imperio possint Opimates sibi Caput & Principem deligere. Secundum, quod in electo Imperatore spectari debeat, esse, quod electus solus, exclusisque alijs omnibus unice Jus habeat coronandi à Romano Pontifice postulandi: hanc verò Coronationem à Romano Pontifice fluxisse quidem, esse tamen ritum haud necessarium, & sine quo tota Majestas Imperatori constet. Hæc Maimburgus in libro de Imperij Declinatione; & in historia Iconoclastarum: (c) Carolus M. Imperium Occidentis, ipsamque Italiam bello occupasse ait; Romam verò populi Romani donatione: nec aliud à Leone Papa, quàm Coronam, hoc est,

(a) Lit. Princ. Elect. anno 1269, Indiâ. 7. Rodolphi Imp. ann. 6. V. Baron. ad ann. 996. n. 44. & Bellarm. l. 3. c. 3. V. Serrar. lib. I. rerum Mogunt. & Græc. in defens. Bellarm. c. 28 (b) Maimb. de la decadence de l'empire lib. 2. ad ann. 996. (c) Id. in hist. Iconocl. lib. 4. an. 800.

non ipsum Imperium, sed insignia tantum, nudamque ceremoniam accepisse: imò nec istam, nisi Civium Romanorum precibus compulsam, eum sine fine Augustum conclamantium, tunc enim nec prius à Leone coronatum. Additque: se quidem de hac Imperij translatione nolle sententiam pronuntiare, eamque arbitrio lectoris committere: principia tantum statuisse, ex quibus rei veritas facildè deduci possit. (hæc principia sunt, quæ modo ex eodem scriptore commemoravi) Eum verò, qui alia, quàm ipse principia statuat, omninò errare, & à vero abluere, pulchrasque rerum ideas & imagines velut somniantem ante oculos ponere, quæ delectent quidem, sed nunquam fuerint. Carolum ergo Magnum jure partim belli, partim hereditario magnam Occidentis partem obtinuisse; quid ergo illi defuit, ut Imperator diceretur? quòd si dici noluit, modestè id fuit; maxime postquam dono & spontaneà Populi Rom. subiectione Romana Urbis potius est; nam eandem ob causam Odoacer & Theodoricus Imperatores appellati sunt, subactà Româ. Hæc Maimburgus citatis locis, repetitque Tractatu de Romana Ecclesia c. 29. Quæ omnia ex Matthæo Illyrico Lutherano Centuriatore accepta sunt, nec quidquam Gallicas voces Maimburgus ex suo addidit, mirumque est, Maimburgum, cum hæc Lutherani argumenta ex Bellarmino, ubi ea legerat, descripsisset, non etiam Bellarmini solutiones adjecisse; curenim has dissimulavit, si bonas? aut si malas, cur non evertit? aut quæ Religio, ac bona fides fuit, quæ Lutherani nobis objiciunt, pro argumentis suis sumere, & quæ nos illis respondemus, silentio à Maimburgo premi? ergo ut vinceret in mala causa, non erubuit Lutheranum advocare, eumque mendacis præcipuum, turpi utique triumpho, quamvis vicisset. Sed ad singula respondendum. 1. Dicit, solam coronationem, ritumque externum à Pontifice Maximo, non veram & Imperatoriam potestatem tributam Carolo esse, hanc enim Senatui, Populoque & militi, non Leoni adscribendam. Si ita est, cur ergo nemo ex tor scriptoribus antiquis (nam recentiores haud moramur, Sigibertum vid. & alios paucos) qui eam translationem commemorant, Populo aut Senatui adscribunt, sed Leoni tantum? nam si Leo instrumentum fuit, populus verò & Senatus auctor, & causa principalis, cur tantum opus non causæ potius principali, quàm instrumento dicaretur? cur solas acclamationes populo tribuunt, cum potius rem ipsam, collatamque dignitatem tri-

buere debuissent, si vera sunt, quæ Maimburgus narrat; nam quod scribit, prius à populo, Senatûque Carolum Imperatorem acclamatum esse, quàm Leo coronam imponeret, falsum esse ex Eginhardi historia constat, qui Carolo à secretis, & spectaculo intererat, sic enim loquitur: (a) *Cum die Sacratissimâ Natalis Domini ad missarum solemniam fuisset ingressus, & coram Altari assisleret, Leo Papa coronam capiti ejus imposuit, cuncto Romanorum populo acclamante; Carolo Augusto à Deo coronato &c.* Et Anastasius in vita Leonis: *Tunc almissicus Pontifex manibus suis proprijs pretiosissimâ Coronâ coronavit eum, tunc universi fideles unanimiter exclamarunt: Carolo piissimo Augusto à Deo coronato.* Vides, semper Coronationis prius mentionem fieri, quàm acclamationis: nec populum acclamasse, nisi jam coronato; eodemque modo alij Scriptores narrant, vid. Annales Francorum, Aimoinus, Otto Frisingensis, alijque. Quæ ergo Maimburgo fides, tam comperta & vulgata neganti? hauscit nimirum ex Illyrico Centuriatore, cujus argumenta descripsit, & quo nemo mendacijs largior. (b) Et planè consulisset Maimburgus famæ ac pudori suo, si postquam animo fixerat veritatem oppugnare, alium saltem ducem elegisset, & mendacijs minùs infamem. Nota etiam in vita Caroli ea verba Eginhardi: *Imperatoris & Augusti nomen in tantum aversatus est, ut affirmaret, se eo die nunquam Ecclesiam intraturum fuisse, si Leonis consilium scire potuisset; cur non dicit: Si Senatus Populique Romani consilium prescire potuisset?* Nisi quia rem totam ex Leonis auctoritate pendere intelligebat. Sed & illud mirum, certumque indicium falsi, in re tam celebri, ac certatim à tot historicis, Grecis, Latinisque conscripta, ne unum quidem à Maimburgo allegari posse suæ sententiæ testem; nam si aliquem haberet, quanto illum apparatu, pompæque verborum in scenam produceret? id enim solet; cur ergo credas, quod nemo dicit, neque verò, aut in alienos sensus detorqueas, quod omnes, & tanto numero, clareque dicunt? ergo majorem nemini, quàm omnibus fidem habeas? Sed & ipse Maimburgus locis supra citatis fatetur, documenta & testimonia Innocentij III. in capit. *venerabilem*. de elect. Principum Electorum, Alberti Imperatoris, & Concilij Viennensis

(a) Eginh. in annal. ad an. 801. (b) De Illyr. mend. v. Bellarm. lib. de tranll. Imp. c. 2. & Baron. ad ann. 800. n. 29.

nenfis (a) esse certissima, indubitata, nec posse negari nisi fundamentis historia, fideique humana convulsis. At verò hæc ipsa & indubitata testimonia non solum de ritu ac ceremonia externa, & coronatione non necessaria, sed de vera, realique Dignitate Imperiali intelligenda esse tam clarum est, ut nihil magis; sic enim sonant: Germanis Principibus concessum esse Jus eligendi Advocatum & Defensorem Ecclesie: Electoribus dissidentibus posse Romanum Pontificem non tantum Imperatorem, sed etiam Regem eligere, alio rejecto, omnique dignitate excluso: posse Pontificem declarare, electum à Principibus, propter heresim, Censuram, aliudque Impedimentum inhabilem Regno esse: posse imò teneri subditos ab eo, quem Pontifex, ejusve Legatus excluderint, omnimò desicere, & juramento solvi: Imperium auctoritate Pontificis à Grecis in Germanos translatum esse: Imperatorem ab eodem Pontifice per Electores recipere temporalis gladii potestatem. Hæc omnia sunt verba ipsissima Innocentij, Concilij Viennensis, Alberti Cæsaris, ac Principum Electorum, quæ an explicari possint de sola ceremonia externa, rituque haud necessario, clarius est, quam dici debeat; mirumque sit, Gallos ipsos Maimburgo non irasci, tam infirmis, caducisque humeris tantam molem sustinenti, & supra vires conanti. Accedit & insigne Glabri testimonium (qui & ipse Gallus fuit, & utique ex sensu Gallicanæ Ecclesie scribebat) dum Jure Imperatorem eligendi necdum ad Septem Viros translato hæc scribit: *Illud nimium condecens ac perhonestum videtur, atq; ad pacis tutelam optimum Decretum, scilicet, ut ne quisquam audacter Imperij Romani Sceptrum prapropere gestare Princeps appetat, seu ut Imperator dici aut esse valeat, nisi quem Papa Sedis Romana morum probitate delegerit aptum Reipublicæ, eique commiserit insigne Imperiale.* (b) Additque causam: *Quod olim ubique terrarum quilibet Tyranni sese proaciter impellentes sapissime essent Imperatores creati, quanquam minus apti Reipublicæ.* Asserit hic Glaber, ad Romanum Pontificem publici boni, vitandæque Tyrannidis causâ pertinuisse, non solum coronare, sed etiam deligere Imperatorem, & contra Pontificis voluntatem neminem dici Imperatorem, imò nec esse potuisse: non ergo Pontifex ritum tantum externum, nec necessarium circa Imperatores

Yyy 3 exerce-

(a) Maimburg. de la decad. lib. 2. ad ann. 996. propè iait. (b) Glaber. lib. 1. in f. floruit circa ann. 1040. V. & Panyia. de Comit. Imper. & Regal. Sa. ccrdot. fol. 148.

exercebat; hic enim non pertinet ad *delectum Imperatoris*, & ad hoc, ut dicatur aliquis, *siq, Imperator*: & verò quid compescendis tyrannis solus hic ritus profuisset, si nihil Imperatoribus dabat, adimebaturque? num tyranni titulis tantum, & specie coercentur rebus vacuà? Commendat verò Glaber hanc in Pontifice potestatem, eamque dicit *Reipublica necessariam*; tantum abest, ut eam reprehendat, & inconcessam credat. Vides ergo, quæ tunc temporis fuerit Ecclesiæ Gallicanæ sententia. Sed ad convincendam Maimburgi vanam illam distinctionem, egregium est testimonium (a) Synodi Ticinensis, in qua expressis ac conceptis verbis habemus, Coronationem illam, quam Pontifices præstant, non esse merum ritum externum, nudumque ministerium, *sed electionem & approbationem, & solemnem ad Imperij Romani sceptri profectionem*. Quod postea Decretum Concilij Ticinensis ab Episcopis Galliæ in Synodo Pontigonensi *actione 2.* lectum, approbatumque est, teste Aimoino; excluso Ludovico fratre Germaniæ Rege, & Imperij æmulo. Et quamvis Galliæ Antistites in eadem Synodo Pontigonensi nunquam flecti potuerint, ut contra Galliæ privilegia Ansegiso Archiepiscopo Senonensi Primatum deferrent: quamvis subornato privilegio, & Caroli Imperatoris potentiâ, id enixè urgentis, fulciretur; ubi tamen de Imperatoris electione actum est, omnium assensus extemplo securus, reverentiâ Pontificis Romani. Nec ulli Episcoporum in mentem venit, ut dicerent, supra Pontificis Romani potestatem id esse, eoque Regni & Ecclesiæ Gallicanæ libertates violari; nam si violari istas crederent, cur non eodem animo, eademque constantiâ Pontifici & Carolo obstitissent, quâ utique obstitissent, cum pro Archiepiscopo Senonensi Primatum peterent? non ergo oblectandi animus, sed ratio illis defuit; elucet hic iterum, Coronationem à Pontifice factam non fuisse Galliæ iudicio speciem tantum ac pompam externam, sed Juri ac potestati Imperatoriæ conjunctam. Equidem non id ago, ut hic decidam, jure an injuriâ Joannes VIII. Carolum Calvum promoverit, neglecto Ludovico fratre, sed solum ut Pontificis Romani ostendam in

Impe-

(a) Syn. Ticin. §. unde nos. Habetur in annal. Pirthei f. 391. & apud Baron. ad ann. 876. V. Spond. ad eund. ann. n. 2. & ann. 875. n. 2. Syn. Pontigon. Act. 2. apud Spond. anno 876. n. 2. & Aimoin. lib. 5. c. 33. Græc. Apol. Baron. c. 15.

Imperatores exercitam, agnitamque à Gallis potestatem. Credo equidem satis auctoritate probatum, Leonem, cum Carolum Magnum Imperatorem pronuntiavit, non solum ei nomen, sed etiam Imperatoriam potestatem contulisse; sed etiam si auctoritas abesset, id satis ratio ostenderet; si enim ante Leonis Coronationem jam Imperator Carolus, ut contendit Maimburgus, cur nulla apud auctores istius Imperij mentio? cur modò post Coronam à Leone acceptam ab omnibus historicis Imperator appellatus? cur in omnibus Diplomatis ante Coronationem datis Regis titulum, postea verò Imperatoris præfigit? & denique cur anni illius Imperij modò à Coronatione numerantur? si enim Coronatio res tantum accidentalis erat, nullumque Jus Imperatori tribuebat, & Carolus multò prius Imperator, cur non potius ab ipsa vera realique potestate, quam à mero titulo umbræque Dignitatis anni ducebantur? quod perinde est, ac si Regni sui annos non ab ea die numeret aliquis, quâ successit, vel electus est, sed ab eo, quo cum Sceptro & purpura in publicum processit; cum tamen fieri possit, ut multis prius annis Rex fuerit, quam insignia Regni induerit. *Sed*, inquit, Maimburgus, *modestia fecit, ne vellet Imperator appellari.* Inane responsum. Modestia enim aliena tantum usurpari prohibet, non proprijs uti; quis enim modestiæ adscriberet, & non potius aut hypocriti aut pudori rustico, si qui Parochus est, nollet Parochus dici: & qui Episcopus est, omnique conatu Episcopatum captasset, nollet eo adepto Episcopus vocari? quòd si Carolo tanta modestiæ cura, oportebat illum non tam titulo & insignibus irasci, quam ipsi dignitati & potestati Imperatoriæ, quam teste Maimburgo tot prius annis adeptus erat, ac Græcis eripuerat: ipsique Græci nunquam prius de Carolo conquesti sunt, quasi Jura Occidentis Imperatorum occuparet (cum tamen multos jam annos præter Franciam & Germaniam Italiæ potiretur) sed modò, cum coronatum illum à Leone audierunt; id manifesto argumento est, non ante Coronationem Imperatorem fuisse, sed Regem; quod in Carolo æquè ac in alijs Longobardorum Regibus patienter Græci ferebant.

II. *Sed*, inquit Maimburgus, *quid Carolo deerat, ut Imperator dici ante Coronationem non posset, cum jam maximè Occidentis parte potiretur, & quantà nemo alius Imperatorum, Franciâ videlicet, Alemanniâ, Italiâq., aut quid illi Coro-*

natio

natio adiecit, quod prius non haberet? Resp. Hoc argumentum ex Illyrico descripsit Maimburgus, recitatque Bellarminus, *l. de transl. imp. c. 13. arg. 16.* Sed Maimburgus, ut tempori ac calamo parceret, Illyrici argumenta velut sua deprompsit, tacuitque Bellarmini responsa. Concedo ergo, magnam Occidentis Partem Carolo paruisse, sedur Regi, non Imperatori; prius enim quam Carolo hæc dignitas à Leone conferretur, legitimi Imperatores Occidentis Græci erant; nec oberat, paucas in Occidente Provincias eis tunc temporis paruisse; constat enim, Jura Imperij aut Monarchiæ vel in una Civitate, & exiguo terræ spatio conservari, quod leges Romanæ & ex illis Hermes (a) insignis Juris-Consultus egregiè ostendunt, & quantula Imperij Romani pars est, quam nostri Imperatores obtinent? Cùm ergo Occidentis Imperatores Græci essent, & in Italia Siciliam, Neapolim, Apuliam, Calabriamque tenerent, non poterat Carolus Imperator esse aut dici, nisi translato per Leonem Imperio: nec verò hæc Translatio merè titularis fuit & honoraria, ut putat Maimburgus; nam *primò* novus Imperatoris & Augusti titulus accessit, & cum titulo Jus præcedendi, gaudendique omnibus Privilegijs Romani Imperatoris, quæ tunc temporis majora fuisset, quam nostrorum Imperatorum, exemplo Henrici II, constare videtur, qui missis ad Concilium Turonense Legatis (b) graviter de Ferdinando Magno Castellæ & Legionis Rege conquestus est, quòd titulos & insignia Augusti usurparet, nolletque Henrico legitimo Imperatori obtemperare; & Ferdinandus Victori II, ut alienis honoribus abstineret monenti, modeste acquievit. Quanti verò etiam nuda insignia, tituli que, ac Jus præcedendi à magnis Principibus fiant, quantaque pro illis contentione certeretur, nihil attinet dicere, quippe & antiquis, & recentibus exemplis res nota est. Nec diffidetur (c) Maimburgus, Nicephorum Logothetam, qui Irenæ successerat, ægerrime tulisse, acceptum à Carolo Imperatoris nomen; sed cùm armatum illum, victoremque metueret, amicum quàm hostem maluit. Basilius quoque graviter cum Ludovico II, per literas expoſtulavit, (d) quòd

(a) Hermes in fascic. Juris publ. l. 1. q. 3. n. 30. argum. L. 7. ff. quod cuiusque univ. (b) Anno 1055. (c) Maimb. des lconcl. l. 4. f. 102. (d) Spoad. ad ann. 871. & 968. Anastas. in Vita Hadr.

quòd non Regem, sed Imperatorem se scriberet, ejusque Legatos in Synodo Constantinopolitana pessimè habuit, quòd Ludovicum Imperatorem appellassent; imò ex literis Apostolicis, quas dolo corruerat, expungi hunc titulum fecit; eandemque ob causam indignè accepti Ottonis Primi (a) Legati à Nicephoro Phoca, cujus privignam Ottoni filio petebat. In Occidente verò palam est, quanti hic titulus & Corona ab Imperatoribus ambirentur: hinc omnium ferè Imperatorum à Carolo M. usque ad Rodolphum in Italiam (b) expeditiones; nec anni Imperij à die successione, vel electionis, sed à die Coronationis per Romanum Pontificem numerabantur, ut passim in historia occurrit, & in Regali Sacerdotio exemplis probatum. Patet ergo, quanti à Græcis, Latinisque hæc Coronatio fieret, quantumvis daremus, quod tamen falsum est, merè titularem fuisse. *secundo*, accedebat præter titulum Imperatoris jus quòque non tantum eas Provincias occupandi, quæ ad Imperium Occidentis pertinebant, à Græcis, aut injustè ab alijs possessæ (erant verò Apulia, Calabria, Sicilia, Neapolis, Illyricum, Candia, Dalmatia, Cyclades insulæ) sed etiam retinendi, quæ Carolus Longobardis, & Longobardi Græcis eriperant; Longobardi enim injusto bello Italiam, & per Tyrannidem invaserant, non ergo ejus Dominium Græcus amiserat, & ideo nec Carolus retinere eam poterat, quippe legitimo, invitoque Domino ablatam: & Græci nunc Legatis ad Pipinum missis, nunc classe in Carolum armatâ & atroci pugna defuncti Duce Adagiso Desiderij filio Italiam repetebant; cesseruntque eâ tandem pace cum Francis ac fœdere composito, ac Sicilia, Calabria, Apuliaque retentis: sed id translato jam Imperio evenit. Ut ergo Carolus justo titulo Italiam possideret, non suffecit, ut Longobardos bello vinceret, isti enim non Domini Italiæ, sed raptores erant, nisi insuper Imperio Occidentis augetur, quod, ut dixi, à Leone ei præstitum. Cùm ergo Maimburgus quærit, quid hæc translatio Carolo adjecerit, jam alias majorem Occidentis partem obtinenti? Respondeo, adjecisse titulum, præcedentiam, & alia Imperatorum Occidentis privilegia, ac insuper jus Italiam à Longobardis possessam occupandi, aliasque insuper Provincias, quæ ad Imperium

Zzz

Occi-

(a) Spond. ad ann. 968. (b) Vide Reg. Sacrd. f. 148.

Occidentis pertinerebant, nec Longobardis paruerant, vindicandi; & jam Pipinus Caroli filius bello accingebatur; sed ut dixi, Græcus prævenit, festinatâ pace, quod Æmilius in vita Caroli observat. III. Objicit insuper Maimburgus: *Romam Imperij Caput spontaneâ senatus Populique Romani cessione Carolo advenisse, ergo jam antè dici Romanorum Imperator poterat, quàm à Leone coronâ cingeretur: sic Odoacer & Theodoricus Imperatores dicti sunt, Romam adepti.* Respond. Promiserat Maimburgus, se de Imperij translatione ea dicturum, quæ ipsam lucem vincant certitudine, nec in dubium vocari possint; nunc promissi oblitus rem ponit incertissimam: incerta enim sunt, quæ de spontanea Romanorum subjectione narrat (nam Agilbertus, Abbas S. Richardi, non Francis jurâsse Romanos, sed Pontifici Leoni jussu Caroli Imperatoris, scribit) & videri potest Bellarminus (a) de Translatione Imperij. Sed juraverint Carolo Romani, at id fieri potuit jussu & auctoritate Pontificis Romani, à juramento, quod Græco fecerant, solutis; imò ita factum esse persuadent tum omnium scriptorum vota, uni Pontifici hanc Imperij translationem adscribentium, tum exempla Zachariæ Pontificis, & Stephani IV. de quo Theagnus, & ex illo Maimburgus: (b) *Stephanus postquam Pontificatum suscepit, statim jussit omnem populum Romanum fidei libertatem, cum Juramento promittere Ludovico.* Sed demus, populum Romanum se Carolo subjecisse, demus, id sponte sua, non Leonis auctoritate aggressum esse, non ideo Carolus Romanorum & Occidentis Imperator; Imperialis quippe dignitas non est loco & Urbi alligata, alioquin qui hanc haberet, continuò Imperator esset, qui non haberet, non esset; ergo nec Leopoldus, nec alij longâ serie Augusti Imperatores Romanorum dici possent, nam Româ caruere: an verò Reges Hispaniæ, Galliæ, Angliæque Romanorum Imperatores, quia Regnis præsunt, quæ olim Provinciæ fuerant Romani Imperij? non ergo Roma, non Romanæ Provinciæ Imperatorem faciunt, sed qui legitimo ordine, jure videl. sanguinis, aut electionis Romanis Principibus succedit, sive is Romæ, seu Viennæ Regiam figat, nam ut observat Poëta:

Sejos habitante Camillo

Illic Roma fuit.

Patet

(a) Bellarm. de Transl. Imp. l. I. c. I. n. 15. & c. 13. ad 17. (b) Maimb. des Iconocl. lib. 4. ad ann. 800. Theagn. de gest. Lud. Pij c. 16. 17. 18.

Pater ergo ex dictis, quàm multis partibus Maimburgi laboraret objectio; nam quod de Odoacre & Theodorico addit, quasi occupatâ Româ Imperium gesserint, infeliciter, imperitæque ex Illyrico suo descripsit, qui hoc ipso argumento utitur (a) de translatione Imperij pag. 26. quamvis contrarium in Centurijs docuerit *Centur. 6. c. 16.* Quid rogo Barbari & Tyranni exemplum prober? eodem enim Jure Imperium & Italiam tenebant, quo Pyratæ & latrones viatorum spolia, tantumque ad probandum Theodorici & Odoacris exemplum valet, quantum pyratarum & latronum; ubi videas Maimburgi paupertatem tam infelicibus exemplis usi, cum alia deessent malæ causæ firmamenta. Deinde Theodoricus non ob Romam, Italiâque occupatam Imperator dictus, sed dono Zenonis, qui triumphum, Consulatum, & equestrem in foro statuatam Theodorico derulit, imò in filium adoptavit, præmia bellicæ virtutis, navatæque contra rebelles operæ: sed ipse fortunam suam non ferens, & majora, quàm caperet, animo agitando, primò Orientem, tum Italiam tentavit, subegitque, Benefactori suo ingratus, de quibus Evagrium, (b) Ennodium, Jordanemque Episcopum consule.

IV. Objicit etiam (c) Maimburgus in libro de Imperij declinatione: *Friderico Primo Imperatore vehementer Hadriano IV. Pontifici insensio, quod in litteris ad eum datis hæc verba posuisset; insigne Corona beneficium tibi contulimus; Hadrianum repetitâ ad Casarem Legatione protestatum esse, se illis verbis nihil aliud significare voluisse, quàm imperialis dignitatis insigne capiti tuo imposuimus.* Fatetur ergo Hadrianus, nullum aliud Pontificis munus esse circa Imperatores, quàm Coronam eis imponere; & hoc totum esse, quod præstant, cum dicuntur Imperatorem constituere, quod etiam Fridericus in Conventu Principum his verbis expressit, teste Radevico, (d) Ottonis Frisingani Continuatore: *Liberam Imperij nostri Coronam divino tantum beneficio adscribimus; electionis primam vocem Moguntino Archiepiscopo, deinde quod superest, cæteris secundum Ordinem Principibus, Regalem unctiorem Coloniensi; supremam verò, qua Imperialis est, Summo Pontifici, quidquid præter hæc ex abundanti est, à malo est.*

Z z z

Ergo

(a) V. Bellarm. de transl. Imp. l. 1. c. 1. n. 7. (b) Evagr. l. 3. c. 25. Enno d. in Paneg. Jord. Episc. in Orat. Spond. alijsque (c) Maimb. de la decad. l. 5. f. 451. (d) Radev. lib. 1. cap. 15. & 16.

Ergo ex Hadriani & Friderici sententia, cum Pontifices Imperatorem coronant, nihil exhibent præter externam ceremoniam, sacramque Unctionem: *Idque, inquit Maimburgus loco citato, tota hæcenus Gallia credidit; quidquid enim Imperialis potestatis in Occidente Carolus & Otto Magni possederant, aut paterna hereditati, aut gladio debent.* Respond. Confundit Maimburgus tempora, educitque argumentum, quàm visu speciosum rerum imperitis, tam historiam callentibus ne aspectu quidem dignum, quod ferè in hoc scriptore perpetuum. Cum hæc Episcopi Germaniæ ad Hadrianum ex mente Friderici scriberent, agebatur annus 1157. quo tempore Jus eligendi Imperatorem in certos Germaniæ Principes auctoritate Summorum Pontificum translatum fuerat. Sciendum enim est, dominante stirpe ac familiâ Carolinâ jure legitimæ successionis Regnum Germaniæ deferri (cui Imperium annexum erat) vel potius transmitti ad proximos Agnatos consueville; sed extinctâ Carolinâ stirpe Reges eligi cœpere. Ea in Ludovico IV. (a) Imperatore Arnulphi filio, ac sine virili prole defuncto, extincta est. Supererat ex Carolina stirpe Carolus cognomento Simplex, Franciæ Rex, sed eo ob ignaviam contempro, Imperium à Principibus Germaniæ Ottoni Saxonie Duci, istoque recusante Conrado Primo, Franconiæ Principi, oblatum. Anno DCCCCXIX. moritur Conradus, & Henricus Auceps Saxonie Dux, ad quem Conradus insignia Imperij transferat, communi Principum voto sufficitur. Anno DCCCCXXXVII. in Comitibus Generalibus Aquisgranum indictis Otto Magnus Henrici Aucupis filius Rex Germaniæ pronuntiat, inungiturque ab Archiepiscopo Moguntino. Ottoni, ejusque filijs, quò eos ad liberandam Romanam Ecclesiam invitaret à Tyrannis oppressam Leo VIII. privilegium concedit, eligendi successores Germaniæ Reges, postea ad Imperium à Pontifice promovendos. Recitant hoc Privilegium non Baronius (b) tantum, sed etiam ipsi Centuriatores (c) Lutherani, verba Privilegij inter alia sunt etiam hæc: *Nos quoque Leo, servus servorum DEI, Episcopi similiter cum toto Clero & universo populo Romano constituimus, confirmamus, & per nostram Apostolicam auctoritatem concedimus, atque largimur*

Domino

(a) Anno 912. (b) Baron. ad ann. 996. n. 41. habetur cap. in Synodo d. 63.
(c) Centuriar. Cent. 10. cap. 16.

Domino Ottoni Primo Teutonico Regi, ejusque successoribus hujus Regni Italia in perpetuum facultatem successorum eligendi &c. Quo privilegio Otto ejusque filius usi sine alia electione, jure sanguinis Imperium adepti sunt. Witichindus tamen, Continuator Reginonis, & Platina in vita Benedicti VII. etiam istos à populo electos dicunt. Post Ottones non amplius successione, sed electione proventi Imperatores, quod de Henrico II. Rege, & I. Imperatore, qui Ottoni III. successit, Conrado II. Rege & I. Imperatore, Henrico IV. Rege & III. Imperatore, Henrico IV. Imperatore, Lothario II. Conrado II. Imperatore. Friderico I. Ottone IV. & Friderico II. docent Auctores (a) hic ad marginem citati. Sæpetamen in forma eligendi variatum, aliquandiu enim etiam populus ad suffragia admittus, imò Principes, Urbesque Italiae, ipsique per suos Legatos Pontifices, quia videlicet Italiae Regnum pars Germanici Imperij censetur: aliquando ad solos Principes Officiales, Ministrisque Imperij jus eligendi spectavit: aliquando soli, omnesque, qui vellent, Principes Germaniae. Tandem ad Septem Viros res delata, adeò ut ultima de Electoribus Constitutio multa capita completeretur, videl. ut non hæreditate, sed electione Imperium quæretur; ut soli Principes, non populus eligat; ut soli Germani; ut non omnes, sed sex tantum aut septem. Fuisse autem institutum Collegium Electorale, receptumque non quidem quoad numerum Electorum, sed quoad alia electionis capita supra commemorata, ac Principibus Germaniae jus eligendi concessum, idque ante obitum non solum Friderici II. sed etiam Friderici I. Imperatorum, dubitari non potest; id enim omnes Auctores (si Onuphrium Panvinum excipias de Comitibus Imperatorum, & Auentinum) gravissimique testantur, ac Friderico II. coævi; ij sunt S. Thomas, (b) Beatus Augustinus Triumphus, Lupoldus Bambergensis, Aluarus Pelagius, & Ioannes Villanus, alijque quos citat Bellarminus; hi omnes ad tempora Ottonis III. referunt hoc Privilegium, & facultatem Principibus Germaniae datam circa Imperatoris electionem; & ab Ottone III. per ducentos & supra

Zzz 3 annos

(a) Otto Frising. l. 6. c. 27. & 28. l. 7. c. 22. & l. 2. de reb. Frid. Ursperg. in Chron. anno 1053. & 1106. Continuator Sigeberti an. 1126. Witich. l. 1. rer. Saxon. Luitpr. l. 2. c. 7. (b) S. Thom. l. 3. de Regim. Princ. c. 19. B. Aug. Triumph. de pot. eccl. q. 35. Lupold. l. de jur. Imp. c. 3. Alu. Pelag. l. 1. a. 41. Villan. l. 4. hist. Flor. c. 20.

annos usque ad Fridericum II. negari haud potest, Jus eligendi penes omnes Principes fuisse, id enim & ipsae electiones ostendunt, & litterae Romanorum Pontificum ad omnes Principes Germaniae datae de nova Imperatoris electione, Gregorij (a) videlicet VII. circa annum MLXXX, & (b) Innocentij III. MCC. Ipse Fridericus II. non à septem tantum, sed à quàm plurimis Germaniae Principibus electus est, ut apparet ex Comitibus ea de causa habitis. Numerus ergo Septem-Viralis aut à Gregorio V. natione Germano, & Ottonis III. Nepote institutus est, quod voluit Bellarminus; obiit verò Gregorius anno 999. & jus eligendi concessit Germanis in Synodo Romana anno DCCCCXCVI. aut in Synodo Lugdunensi prima ab Innocentio IV. anno MCCXLV. quod probat Baronius (c) testimonio Matthaei (d) Parisiensis, & actuum Concilij Lugdunensis, in quibus id clare asseritur. Et verò multae magnaeque rationes erant, numerum Electorum ad paucos restringendi, ob ingentia mala, flammisque bellorum, quae totum Imperium, Ecclesiamque in partes scindebant, vastabantque ambitione Candidatorum. Nisi malis dicere, in Concilio Lugdunensi primo non tam fuisse constitutum numerum Septem-Viralem, quàm renovatum, præceptumque observari, cum hæcenus induci Principes non potuissent, ut se jure eligendi abdicarent. Deberi verò hunc numerum, formamque eligendi Summorum Pontificum auctoritati, in Regali Sacerdotio (e) evidenter ostendimus, productis vid: testimonijs omni exceptione majoribus, ac etiam confessione adversariorum certissimis. Patet ergo ex dictis, frustra à Maymburgo testimonia Hadriani PP. & Friderici I. Imperatoris objectari, nullum Jus Pontifici Romano, excepta Coronatione, sacraque Unctione agnoscentium; eo enim tempore totum Jus eligendi in Principes Germaniae Pontifices transtulerant, & idèd non Pontificum ea cura, sed Principum erat, nisi cum Ecclesiae & publica necessitas aliud exigerent; quae ergo consequentia à Friderico ad Carolum Magnum, quando & ultima necessitas Pontificem urgebat, & jus Imperatorem eligendi necdum ad alios translatum?

(a) Innocent. III. in cap. venerabilem. de elect. (b) Greg. VII. l. 4. ep. 3. (c) Matth. Paris. in V. Henr. III. (d) Baron. ad ann. 996. (e) V. Regale Sacerd. f. 166.

7. Allegat Maymburgus testimonium Ottonis Frisingensis, Viri sanctitate & eruditione præcipui, nec minùs Pontificum, quàm veritatis studiosi; is enim ita loquitur: (a) *Lego & relego Romanorum Regum & Imperatorum gesta, & nusquam invenio, quenquam eorum ante hunc à Romano Pontifice vel excommunicatum, vel depositum.* Hæc Otto non scriberet, si aut legisset, aut putasset, Græcos Imperatores majori parte Romani Imperij à Leone privatos esse. Et verò quis credat, à tam præclaro scriptore rem tam celebrem aut ignoratam, aut negatam esse? *Resp.* Ottonem Frisinganum (b) inter præclaros Scriptores numerandum esse nemo inficias jverit, sed & illud compertum, non caruisse illum nævis, quæ humanam naturam comitantur. Quantis ille laudibus Gilbertum Porretanum non extulit? aded ut S. Bernhardum, qui Porretanum confutabat, nimij ardoris incusaret: sed moriturus errorem agnovit, deploravitque, ac libros, quos ea de re scripserat, corrigi à suis iussit, teste Radevico (c) Canonico Frisingano. Quid ergo mirum, si Otto Imperatorum frater & Patruus naturæ aliquid & affectui indulserit? præsertim cum semper aulam & castra Cæsaris sequeretur, ubi querelæ in Pontificem perpetuæ. Et reverà deceptum Ottonem, cum scripsit, à nullo ante Gregorium Pontificem Imperatores Romanorum excommunicatos fuisse, plus quàm certum est; nam anno CCXXXVI. Fabianus Papa teste Eusebio (d) Philippum Imperatorem multis delictis impiatum Ecclesiâ eiecit, nec prius admisit, quàm publicâ pœnitentiâ & confessione veniam flagitijs impetraret. Anno CCCVII. Innocentius Pontifex Arcadium & Eudoxiam Imperatores ob proscriptum Chrysostrum anathemate percussit; inter alia litteris ad eos datis ita Pontifex loquitur: (e) *Itaque ego minimus & peccator, cui thronus Magni Petri commissus est, segrego & rejicio te, & illam, à perceptione immaculatum mysteriorum DEI nostri. Episcopum autem, aut Clericum Sanctæ DEI Ecclesiæ, qui administrare aut exhibere ea vobis ausus fuerit, dignitate excidisse decerno; quod si ut homines potentes quenquam ad id vi adegeritis, scitote, id vobis non par-*

(a) Otto Frising. in Chron. l. 6. c. 35. (b) Otto Frising. l. r. c. 46. (c) Radev. in Frid. l. r. c. 46. (d) Euseb. l. 6. hist. c. 27. Spond. ad ann. 246. n. 2. (e) Theodor. l. 5. c. 34. Niceph. l. 13. c. 34. Glycas Annal. p. 4. Extant Tom. r. epist. Rom. PP. ep. Innoc. 17.

parvum peccatum fore, in tremendo illo Judicii die, cum neminem hujus vita dignitas & honor adjuvare poterunt. Anno DII. Symachus Papa Anastasium Imperatorem Sacris interdicat. Anno DXXXVII. idem fulmen in Theodoram Augustam Justiniani Conjugem: Quod perimaciter Eutychianis saveret, à Vigilio Pontifice vibratum, ut testis est B. Gregorius Papa. (a) Anno DCCXXX. Leo Isauricus à Gregorio II. quod Sacras Imagines persequeretur, in Synodo Romana diris percutitur: testes sunt Theophanes, Zonaras, Græcique & Latini omnes. Aut ergo deceptus est Otto Frisingensis, cum negat, quendam Imperatorem à Summis Pontificibus excommunicatum esse, aut intelligendus de Imperatoribus Germanis. Sed qui excusos Maimburgum tantum historiae ostentatorem, & hæc necessitatem? quique toties, tantoque verborum strepitu Baronio congregitur; nunc Ottoni propitium, eo solum nomine, quod contra Pontifices scribar; nam si Ottoni contra Imperatores similis error excidisset, quantâ puras solertiâ illi expromendo Maimburgus laboraret? adeo hunc hominem non veritas, sed odium delectat. VI. Opponi etiam potest, quod narrat Sigebertus in Chronico, videl: Clodovæum Regem ab Anastasio Imperatore Codicillos de Consulatu, & Coronam auream accepisse cum gemmis, & tunicam blateam, & ex ea die Consulem, & Augustum appellatum esse, ipsum vero Coronam cum gemmis Sancto Petro dono misisse. Causa quærendæ, parandæque cum Clodovæo amicitia bellum fuit cum Theodorico, (quod Pannoniam occupasset) Gothisque susceptum, quo tempore eisdem Gothos Clodovæus ingenti clade delevit, Alarico eorum Rege sua manu percusso. Si ergo, inquitur, Anastasij Imperatoris dono Clodovæus Consul & Augustus fuit, sequitur hanc dignitatem Augustalem ad Clodovæi posteros, & consequenter Carolum Magnum, non Pontificis auctoritate, sed hæreditario devenisse, Resp. Cum nullus Scriptorum Clodovæum, multoque minus ejus posteros in factos consulares, aut numerum Imperatorum referat, palam est, sola insignia, titulumque Clodovæo oblata, non verò ipsam Consulis potestatem: & hoc ipsum fuisse prærogativam Personalem, & cum Clodovæo extinctam, nec in ejus posteros propagatam; quis enim ex omnibus Franciæ Scriptoribus

(a) S. Greg. 2. epist. 36.

Reges Galliae Imperatores & Augustos appellavit? & quam ob causam Graeci Imperatores tam ægro animo hunc titulum à Carolo assumptum esse dolere, si ad ipsum, ejusque majores spectabat, Graecorum dono? Adde, nec Carolum Magnum ex Clodovæi, sed Pipini stirpe prognatum, & idè nec potuisse jure hæreditario gaudere Clodovæi privilegijs. VII. Objicit etiam Illyricus Sigeberti, Vincentij Belluacensis, & Lupoldi auctoritatem, qui videntur hanc Imperij Translationem non Pontifici, sed populo adscribere. Resp. Qui rogo sunt hi Auctores, & tam pauci numero, & tot annis à Carolo remoti, ut possint cum alijs innumeris, ac Carolo coevis componi, qui omnes hanc Translationem Imperij non populo, sed Pontifici tribuunt? & cum Imperium non penes populum Rom. sed Græcos esset, qui poterant Romani tribuere, quod non habebant? id enim perinde esset, ac si diceret, posse Gallos Imperium Romanum in Principes Borbonios transferre, cum tamen nec Galli hoc Imperium habeant, nec dare alijs possint. Et Sigebertus nihil aliud dicit, quàm (a) *populum Carolo Regi Imperatorias laudes acclamasse*. Lupoldus verò ex instituto probat, non potuisse à populo Romano Imperium transferri. Vincentius Belluacensis idem quod Sigebertus scribit, nihil ergo ex his Auctoribus probari potest.

Patet nisi fallor ex hætenus dictis, Romani Imperij Translationem auctoritate Romani Pontificis factam esse, & argumenta, quæ in contrarium opponuntur, tam esse infirma, & omnium præsertim antiquorum testimonijs adèd convinci, ut vel hoc ipso imbecillitatem suæ causæ ostendant, quòd tam vanis nitantur: sed nescientibus imponunt; brevi tamen, & fædo mendacij solatio, placuisse imperitis, & decepsisse. Nunc ad alia exempla hujus Pontificiæ potestatis vertamur, si minùs celebria, at æquè vera, semper tamen intra Galliam hærebimus, id enim propositum mihi, ut longâ, certâque inductione ostendam, quænam mens fuerit Ecclesiæ Gallicanæ.

VIII. Anno DXCIII. *Potentibus Francorum Regibus*, inquit Spondanus, *B. Gregorius Magnus Monasterio Sueffonensi S. Medardi in Gallia Privilegium concedit, quo illud constituit caput omnium Monasteriorum totius Gallie.*
A a a a

(a) V. Bellarm. de transl. Imp. l. 1. c. 10.